

**WEWNĄTRZSZKOLNY SYSTEM DORADZTWA ZAWODOWEGO
W XXXVII LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCYM
IM. JAROSŁAWA DĄBROWSKIEGO W WARSZAWIE**

I. AKTY PRAWNE

- Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty zobowiązuje placówki oświatowe do „przygotowania uczniów do wyboru zawodu i kierunku kształcenia”.
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 21 maja 2001 r. w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół nakłada na dyrektorów i rady pedagogiczne „obowiązek organizacji wewnątrzszkolnego systemu poradnictwa zawodowego oraz zajęć związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu”.
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 kwietnia 2013 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy pedagogiczno-psychologicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach.
- Ustawa Prawo oświatowe z dnia 14 grudnia 2016 r., (zajęcia z doradztwa zawodowego są realizowane w oparciu o program przygotowany przez nauczyciela realizującego te zajęcia, dopuszczony do użytku przez dyrektora szkoły, po zasięgnięciu opinii rady pedagogicznej).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 28 marca 2017 r. w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół (minimalny wymiar godzin zajęć z zakresu doradztwa zawodowego w liceum ogólnokształcącym – minimum 10 godzin w całym cyklu nauczania).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 lutego 2019 r. w sprawie doradztwa zawodowego określa treści programowe z zakresu doradztwa zawodowego, sposób realizacji doradztwa zawodowego oraz zadania doradcy zawodowego.

II. ZAŁOŻENIA

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego (WSDZ) to ogół systematycznych i planowych działań podejmowanych przez pracowników szkoły, we współpracy z rodzicami oraz podmiotami zewnętrznymi, w celu przygotowania uczniów do wyboru zawodu i wejścia na rynek pracy; zaplanowania indywidualnej ścieżki edukacyjno - zawodowej (w tym także wyboru studiów) po uprzednim rozpoznaniu własnych predyspozycji i zainteresowań.

III. CELE

Cel ogólny: przygotowanie uczniów na wyzwania współczesnego świata, a w szczególności do roli pracownika, który świadomie buduje swoją karierę oraz do podejmowania decyzji edukacyjno-zawodowych opartych na rozpoznaniu własnych zasobów, znajomości systemu edukacji i wymogów rynku pracy.

Cele szczegółowe i ich adresaci

Uczniowie

- dokonują wyboru ścieżki edukacyjnej i zawodowej poprzez zestawienie swoich zainteresowań, uzdolnień oraz możliwości psychofizycznych z wymaganiami wybranej szkoły i zawodu (uwzględnianie przeciwwskazań zdrowotnych do wykonywania określonych profesji)
- przeprowadzają w procesie samopoznania rzetelną samoocenę swojego funkcjonowania w grupie; potrafią rozeznąć własne predyspozycje do kierowania zespołem i umiejętnie współpracować w jego ramach, rozwijając relacje interpersonalne, które pozwalają na określenie swoich mocnych stron oraz dają świadomość własnych ograniczeń
- zdobywają informacje o zawodach i sytuacji na rynku pracy; dostrzegając aktualne trendy, potrafią uniknąć bezrobocia dzięki znajomości czynników trafnego wyboru zawodu
- wykorzystując w praktyce znajomość zasad systemu edukacji oraz harmonogramu rekrutacji do szkół wyższych, dokonują świadomego wyboru ofert dopasowanych do ich indywidualnych potrzeb i możliwości

- przygotowują podstawowe dokumenty aplikacyjne (CV, list motywacyjny)
- budują motywację do podejmowania wysiłku przy planowaniu swojej przyszłości zawodowej

Nauczyciele

- dokonują diagnozy potrzeb i zasobów uczniów, wykorzystując w tym celu wiedzę na ich temat zdobytą podczas zajęć lekcyjnych oraz innych wspólnych działań
- udzielają wsparcia uczniom w procesie uczenia się, rozwijania talentów, pasji i zainteresowań oraz przy podejmowaniu decyzji związanych z wyborem zawodu i dalszą edukacją
- stosują metody aktywizujące przy realizacji zagadnień z zakresu doradztwa zawodowego
- wspierają rodziców w procesie doradczym, udzielają informacji lub kierują do specjalistów

Rodzice uczniów

- aktywnie pomagając swoim dzieciom w wyborze ścieżki edukacyjno – zawodowej, wiedzą gdzie należy szukać dla nich wsparcia i pomocy zarówno w sytuacjach trudnych, jak i standardowych
- pełnią funkcję doradcą na forum szkoły: jako przedstawiciele różnych zawodów angażują się w proces orientacji zawodowej (prezentują swoje zawody i miejsca pracy)
- rozumieją czynniki istotne przy wyborze kierunku studiów i zawodu
- znają wymogi systemu edukacji, ofertę szkół wyższych i zasady rekrutacji

IV. OSOBY ODPOWIEDZIALNE ZA REALIZACJĘ PROGRAMU

W realizację działań związanych z WSDZ zaangażowani są wszyscy członkowie rady pedagogicznej oraz inne osoby zatrudnione w szkole (np. pielęgniarka szkolna).

Zadania dyrektora

- organizacja działań związanych z doradztwem zawodowym, zapewnienie warunków do ich prowadzenia
- powołanie koordynatora doradztwa zawodowego oraz nadzór nad realizacją działań podejmowanych w ramach WSDZ
- współpraca z doradcą zawodowym w celu realizacji WSDZ oraz podnoszenia jakości pracy szkoły w tym obszarze
- wspieranie kontaktów pomiędzy uczestnikami procesu doradztwa zawodowego w szkole a instytucjami zewnętrznymi zaangażowanymi w WSDZ

Zadania doradcy zawodowego (koordynatora)

- przygotowanie projektu WSDZ
- prowadzenie zajęć z zakresu doradztwa zawodowego
- diagnoza zapotrzebowania na działania związane z doradztwem zawodowym
- planowanie, koordynowanie, monitorowanie i ewaluacja działań w ramach WSDZ
- gromadzenie zasobów związanych z doradztwem zawodowym; aktualizacja i udostępnianie informacji edukacyjnych i zawodowych
- współpraca z dyrektorem szkoły, instytucjami rynku pracy oraz partnerami z otoczenia społeczno-gospodarczego szkoły
- wspieranie pracowników szkoły oraz rodziców uczniów w realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym

Zadania wychowawcy

- uwzględnianie w planach wychowawczych zagadnień z zakresu doradztwa zawodowego i ich realizacja na godzinach wychowawczych
- określanie mocnych stron, predyspozycji, zainteresowań i uzdolnień swoich wychowanków
- kierowanie wychowanków do specjalistów, którzy mogą im pomóc w wyborze szkoły i zawodu
- wspieranie wychowanków w planowaniu ścieżki kariery edukacyjno-zawodowej
- współpraca z doradcą zawodowym oraz innymi osobami zaangażowanymi w realizację WSDZ

Zadania nauczycieli

- akcentowanie w trakcie bieżącej pracy z uczniami związków pomiędzy zagadnieniami realizowanymi w ramach programu nauczania danego przedmiotu a treściami z zakresu doradztwa zawodowego
- prowadzenie kół zainteresowań oraz innych zajęć dodatkowych przygotowujących uczniów do udziału w konkursach i egzaminach zewnętrznych oraz rozwijających ich zainteresowania i zdolności
- współpraca z doradcą zawodowym oraz innymi osobami odpowiedzialnymi za realizację WSDZ

Zadania specjalistów (pedagog i psycholog szkolny)

- diagnozowanie mocnych stron, predyspozycji, zainteresowań i uzdolnień uczniów
- włączanie treści z zakresu doradztwa zawodowego do zajęć prowadzonych dla uczniów
- udzielanie wsparcia uczniom w procesie podejmowania decyzji edukacyjnych i zawodowych
- współpraca z doradcą zawodowym, wychowawcami, innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z WSDZ

Zadania nauczyciela - bibliotekarza

- opracowywanie, aktualizacja i udostępnianie zasobów dotyczących doradztwa zawodowego
- aktywny udział w wydarzeniach z zakresu doradztwa zawodowego, które są organizowane przez szkołę i instytucje zewnętrzne
- współpraca z doradcą zawodowym, wychowawcami, innymi nauczycielami i specjalistami w ramach WSDZ

Inne osoby zatrudnione w szkole (pielęgniarka)

- udzielanie informacji w kwestiach zdrowotnych ważnych w kontekście dokonywania wyboru szkoły i zawodu
- organizowanie dla uczniów spotkań i zajęć profilaktycznych na temat dbania o zdrowie oraz kształtowanie właściwych nawyków w tym zakresie, adekwatnych do pełnienia wybranych przez nich zawodów
- współpraca z doradcą zawodowym, wychowawcami, innymi nauczycielami i specjalistami przy realizacji działań podejmowanych w ramach WSDZ

V. TREŚCI Z ZAKRESU DORADZTWA ZAWODOWEGO REALIZOWANE W TRAKCIE 4 LAT NAUKI W LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCYM

1. Poznawanie własnych zasobów. Uczeń:

- 1.1 sporządza bilans własnych zasobów na podstawie dokonanej autoanalizy („portfolio”);
- 1.2 określa obszary do rozwoju edukacyjno-zawodowego i osobistego;
- 1.3 określa wpływ stanu zdrowia na wykonywanie zadań zawodowych;
- 1.4 rozpoznaje swoje możliwości i ograniczenia w zakresie wykonywania zadań zawodowych i uwzględnia je w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej;
- 1.5 analizuje własne zasoby (zainteresowania, zdolności, uzdolnienia, kompetencje, predyspozycje zawodowe) w kontekście planowania ścieżki edukacyjno-zawodowej;
- 1.6 określa własny system wartości, w tym wartości związanych z pracą i etyką zawodową.

2. Świat zawodów i rynek pracy. Uczeń:

- 2.1 analizuje informacje o zawodach, kwalifikacjach i stanowiskach pracy oraz możliwościach ich uzyskiwania w kontekście wyborów edukacyjno-zawodowych;
- 2.2 analizuje informacje o lokalnym, regionalnym, krajowym i europejskim rynku pracy oraz funkcjonujących na nim zasadach w kontekście wyborów edukacyjno-zawodowych;
- 2.3 porównuje formy zatrudnienia i możliwości funkcjonowania na rynku pracy jako pracownik, pracodawca lub osoba prowadząca działalność gospodarczą oraz analizuje podstawy prawa pracy, w tym rodzaje umów o pracę, sposoby ich rozwiązywania, prawa i obowiązki pracownika;

- 2.4 konfrontuje własne zasoby ze zidentyfikowanymi potrzebami i oczekiwaniami pracodawców oraz wymaganiami rynku pracy;
- 2.5 określa znaczenie i wskazuje możliwości realizacji różnych form aktywizacji zawodowej;
- 2.6 sporządza i aktualizuje dokumenty aplikacyjne zgodnie z wymaganiami pracodawców;
- 2.7 przygotowuje się do zaprezentowania siebie i swoich kompetencji podczas rozmowy kwalifikacyjnej;
- 2.8 charakteryzuje przebieg procesu zakładania własnej działalności gospodarczej oraz instytucje wspomagające zakładanie własnej działalności gospodarczej;
- 2.9 charakteryzuje instytucje wspomagające planowanie ścieżki edukacyjno-zawodowej, w tym instytucje rynku pracy.

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie. Uczeń:

- 3.1 korzysta ze źródeł informacji dotyczących dalszego kształcenia formalnego, pozaformalnego i nieformalnego;
- 3.2 określa korzyści wynikające z uczenia się przez całe życie w rozwoju osobistym i zawodowym;
- 3.3 analizuje możliwości uzupełniania, poszerzania i uzyskiwania kwalifikacji zawodowych w ramach krajowego i europejskiego systemu kwalifikacji;
- 3.4 wskazuje możliwości kontynuowania nauki.

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych. Uczeń:

- 4.1 ustala swoje cele, zadania i działania w kontekście planowania ścieżki edukacyjno-zawodowej;
- 4.2 sporządza indywidualny plan działania – planuje różne warianty ścieżek edukacyjno-zawodowych na podstawie bilansu własnych zasobów i wartości oraz informacji na temat rynku edukacji i rynku pracy, przewidując skutki własnych decyzji;
- 4.3 dokonuje wyboru dalszej ścieżki edukacyjno-zawodowej zgodnie z posiadanymi zasobami i określonymi celami zawodowymi.

VI. METODY I FORMY PRACY DORADCZEJ

1. Zajęcia adresowane do uczniów

- lekcje wychowawcze na temat samopoznania, umiejętności współpracy, rozwiązywania konfliktów, radzenia sobie ze stresem (osoby zaangażowane: wychowawcy, pedagog i psycholog szkolny)
- realizacja treści doradczych oraz rozwijanie kluczowych umiejętności na zajęciach dydaktycznych, w ramach kół zainteresowań i funkcjonowania szkolnego wolontariatu (osoby zaangażowane: nauczyciele wszystkich przedmiotów)
- spotkania z absolwentami, przedstawicielami różnych zawodów i wyższych uczelni; umożliwienie kontaktu z przedsiębiorcami i różnymi firmami, aby ukierunkować uczniów na określone preferencje zawodowe, określić ich predyspozycje i zainteresowania edukacyjno-zawodowe (osoby zaangażowane: doradca zawodowy, wychowawcy, nauczyciele, absolwenci, rodzice, zaproszeni goście)
- warsztaty tematyczne i konsultacje indywidualne (osoby zaangażowane: doradca zawodowy, psycholog i pedagog szkolny, podmioty zewnętrzne)
- treningi umiejętności w zakresie komunikacji interpersonalnej, radzenia sobie ze stresem, asertywności, twórczego myślenia, autoprezentacji i przygotowywania dokumentów aplikacyjnych (osoby zaangażowane: doradca zawodowy, psycholog i pedagog szkolny, wychowawcy, podmioty zewnętrzne)
- organizacja dni otwartych szkoły: prezentacja i promocja oferty edukacyjnej (osoby zaangażowane: wszyscy pracownicy szkoły)

2. Adresowane do rodziców uczniów

- organizowanie dni otwartych szkoły (oferta edukacyjna i promocja szkoły)
- indywidualne konsultacje z pedagogiem i psychologiem szkolnym
- udzielanie informacji dotyczących osiągnięć dziecka, jego zainteresowań i predyspozycji

- informowanie o wydarzeniach związanych z doradztwem zawodowym

3. Adresowane do nauczycieli

- szkolenia z zakresu doradztwa zawodowego
- wymiana doświadczeń między nauczycielami
- wspieranie działań mających na celu pomoc młodzieży w dokonywaniu wyborów edukacyjnych i zawodowych
- śledzenie losów edukacyjnych i zawodowych absolwentów

VII. PRZEWIDYWANE EFEKTY

- przygotowanie uczniów do samodzielnego i aktywnego planowania oraz realizowania swojej ścieżki edukacyjno – zawodowej w oparciu o znajomość wymagań różnorodnych zawodów i specyfiki rynku pracy
- propagowanie postaw przedsiębiorczości i otwartości na wyzwania współczesnego świata
- nabycie przez uczniów umiejętności rozpoznawania swoich zasobów i zarządzania nimi w procesie kształtowania swojej kariery zawodowej, a w szczególności radzenia sobie w sytuacjach trudnych i stresujących, zarządzania czasem i organizacją pracy
- uzyskanie przez uczniów biegłości w tworzeniu dokumentów aplikacyjnych oraz w autoprezentacji jako kluczowych czynników, od których zależy sukces w procesie poszukiwania i ubiegania się o pracę

VIII. OCENA I EWALUACJA

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego poddawany jest systematycznej ocenie, a wnioski z ewaluacji stanowią podstawę do jego modyfikacji.